

Motýli bez křídel

Valašsko – Za letošního dlouhého podzimu můžete večer s baterkou na kůře stromů snadno potkat podivná malá dlouhonohá hmyzí stvoření, které určitě nedokážete přiřadit k žádnému obecně známému typu živočicha. Jsou to malé šupinami porostlé bezkřídle samičky motýla – píďalky podzimní. Ano, té píďalky, jejíž zelené housenky se po vylíhnutí pohybují typickým píďalkovitým pohybem.

příroda Valašska

Samečci jsou normálně okřídlení a večer a po setmění jako jiní noční motýli rádi přilétají k lampám a osvětlení na domech. Obě pohlaví se líhnou na podzim až po prvních mrazech, uniknou tak nenechavým zobáčkům hmyzožravých ptáků. Dospělci žijí až do prvních delších a tužších mrazíků, samičky mezitím po večerech vylézají na kmeny listnatých stromů, kde čekají na oplodnění. Kladou pak k pupenům a na větvičky až několik stovek vajíček. Mnoho vajíček však naštěstí přes zimu sežerou sýkorky a další přezimující ptáci.

Co je o této píďalce totiž méně známo, je fakt, že její housenky patří mezi škůdce ovocných dřevin. Teplý podzim tak může nepřímo ovlivnit i množství a kvalitu další úrody. Z vajíček, které přes zimu unikly pozorným očím predátorů, se líhnou zmíněné zelené housenky. Tyto pak žírem poškozují pupeny a rozvíjející se listy. Zajímavé je, že se tento druh do okolí šíří ne jako dospělí motýli (samičky jsou bezkřídle a taky toho mnoho nena-

PÍĎALKY. Samec (nahore) a samička (dole) píďalky podzimní. Snímky: František Šaržik a Pavel Krásenský

chodí), ale jako nedávno vylíhlé housenky. Na jaře se spouštějí z různých stromů na tenkém vlákně a nechávají se odnášet větrem. Dokážou tak běžně urazit i mnoho stovek metrů.

Píďalka podzimní se ráda a opakovaně přemnožuje. V lese jsou nejčastěji napadány duby, z nich se pak vlna píďalek přelévá do zahrad a sadů. Pokud si příroda sama svými zbraněmi neporadí, je nejjednodušším řešením aplikovat insekticidní postřik.

Lukáš Spitzer, entomolog Muzea regionu Valašsko, příspěvková organizace

